

Stížnost na pana generálního ředitele Mgr. René Zavorala

Moto: Marek Volner ČT 16.11.2017:

Ted' jsem prožil pár let v relativním klidu v tom smyslu, že jsem cítil, že za mnou vedení stojí. Ale popravdě řečeno, skutečně si myslím, že tu novou, lepší dobu asi nepřežijeme. S ohledem na paradoxy českých dějin mi to tak vychází: Přežili jsme všechny ty „hnusné zkorumpované“ kabinetů a jejich kmotry, k jejichž konci jsme přispěli, ale ted' zřejmě nepřežijeme nový fenomén boje proti korupci, kteřý sám sebe z kritiky vyloučil.

Jako posluchačka oceňuji práci týmu pana Pokorného a Janka Kroupy. Dostalo se mi nových informací, které jsem dříve nevěděla a děkuji za ně.

Vyjadřuji však tímto nespokojenost s postojem pana g.ředitele Reného Zavorala k investigativnímu oddělení ČRo.

Navrhuji, aby Rada posoudila odpovědnost pana generálního ředitele za celkovou koncepci vysílání a za formu a prostor, který ČRo věnoval kauze „hospodaření na pozemcích neznámých vlastníků“.

Pan Generální ředitel mluví o objektivitě, ale svou část viny na vyznění pořadů nepřipouští.

Jako posluchač zdůrazňuji, že ČRo tomuto tématu poskytl delší prostor jen 17.35 a 10.39 minuty!

A s touto optikou prosím přistupujte k mé stížnosti.

Bohužel nešvar vysílání je, **že není čas!**

Pořady jsou dělány tak, že když např. s někým mluví moderátor telefonem nebo je i ve studiu, slyšíme:

„ máme už jen minutku do konce, prosím jen stručně....máme už málo času, tak prosím jen jednu větu....

Odborník chudák se snaží oddrmlit, co chtěl říci a místo jasně dokončené věty nám zahrají nějakou odrhovačku. Bylo to ostatně i v tomto případě :

29.11.2017 ČRo Radiožurnál 18:10 Ozvěny dne Tomáš PAVLÍČEK, moderátor se ptá Petra Havla :

*„ A jenom na závěr, **prosím velmi stručně**, bude podle vás těžké prověřit, kdo nakládal s půdou neoprávněně, jestli při tom porušil zákony? “*

Téma, o kterém je řeč, si zaslouží větší časový prostor.

Aby nedocházelo k nedorozuměním a pak se nemuselo dlouze diskutovat a platit obsáhlé analýzy zda bylo řečeno a neřečeno to či ono.

A prosím o posouzení, zda toto pan generální ředitel v ČRo zajišťuje.

Pan g.ředitel opakovaně zdůrazňuje, že to byl on, kdo zakládal investigativní tým. Neznám však žádný specializovaný pořad typu „Reportéři ČRo“, kde by byly prezentovány výstupy tohoto týmu. A byly by k dispozici i později v archivu, aby se k nim mohl posluchač případně v klidu vrátit.

Pan g. ředitel opakuje, že věc je právně složitá. Investigativní tým je kárán, co vše chybělo a přitom na TV Barrandov i jinde požaduje, **aby byla problematika „nacpána“ do 1 minuty prvního příspěvku!**

I.

Nelíbilo se mi vystoupení g. Ředitele v Televizi Barrandov. Zbytečně prezentoval vnitřní řešení personálních problémů, až i paní Alex Mynářová reagovala, jestli nebylo vhodnější kritizovat mezi čtyřma očima a na veřejnosti chválit.

Pan g.ředitel mluvil o svém podřízeném spíše s despektem v hlase (*ne poprvé viz reakce na dopis pana Novotného na jednání Rady 31.1.2018*).

Představovala bych si, že g.ředitel práci svých zaměstnanců ocení s přihlédnutím k celkovému nebývalému dosahu a zájmu, které téma vyvolalo a bude za nimi stát.

G. ředitel reagoval na Radě ČRo v listopadu, na naprosto neobjektivní a až agresivní vystoupení pana Kňourka. Hovořit o účelovosti a Antibabišovském tažení bylo velmi nevhodné a zbytečně situaci vyhrotil.

Na prosincovou schůzi G. ředitel nepřinesl žádné argumenty. Rada tak nemohla bez materiálů vedení ČRo o věci jednat.

Nedal prostor ani panu J. Pokornému, minimálně mohl vysvětlit na veřejném jednání Rady, které si mohou posluchači „*po nocích*“ poslechnout, jak je to s **prací investigativního oddělení**. Bylo by to výchovné a preventivní. Zajímalo by mě:

- Jestli může být investigativní příspěvek neutrální a od počátku objektivní, když ze své podstaty otvírá nové či utajované téma?
- Jak je to s presumpcí nevinny, což je domněnka uplatňovaná v trestním řízení, u investigativního pořadu?
- Není naopak investigativa postavena **na podezření** a neměla by být omezována svoboda názoru a myšlení v práci novinářů?

Neočekávám jako posluchač, že investigativní reportér přijde s vyřešenou věcí, ale že na ní dostatečně s velkým dosahem upozorní.

A bude dál sledovat, zda došlo případně k nápravě. A hlavně nevyšumí to do ztracena!

Jednání Rady ČRo v lednu 2018

Rada ČRo o kauze rozhodla a uvádí jako jeden z podkladů jednu analýzu ze tří - FSV UK, kterou si vybral pan g. Ředitel a kterou od něj dostala těsně před jednáním, což považuji za zvláštní.

Nelíbí se mi argumentace pana g. ředitele o analýzách.

Kdo víc než Rada by je měl dostat v náležitém předstihu pro opravdu objektivní rozhodování. Hovořit o své dobré vůli, když jde o materiály placené z prostředků posluchačů a jsou podkladem pro jeho vyjádření, mi přijde nepatřičné.

Analýzy jsem si přečetla. **Škoda, že Rada nekomentovala, proč si pro své rozhodnutí vybrala jen jednu analýzu.** V každé je něco zajímavého.

II.

V souvislosti s prostorem, který byl kauze dán, mi přišlo zajímavé to, co uvedly analýzy:

1. Newton:

...Ve zbývajících **třech vstupech** působil redaktor – konkrétně reportér Janek Kroupa – **vůči kauze kriticky**. V rámci publicistického žánru je tato pozice u hlavního reportéra dané kauzy legitimní. Jak vyplývá rovněž z Kodexu, **cílem investigativní práce rozhlasového redaktora je poukazovat na negativní společenské jevy, jako je závažné porušování zákona, korupce či poškozování zájmu občanů.**

... je třeba vzít v potaz to, že se jedná o téma pro investigativní žurnalistiku, u které se předpokládá, že se zaměřuje na konkrétní negativní jev, a že zájem reportérů o toto téma je a priori kritický. Jejich snahou je – při respektování veškerých pravidel novinářské práce – **vyličít kauzu jako negativní společenský jev, a tím svůj zájem o ni veřejnosti zdůvodnit.**

V případě příspěvků, které **obsahovaly pouze jedno stanovisko nebo pouze část relevantních faktů**, tomu tak bylo proto, že se jednalo často o **stručné zpravodajské vstupy**, které implicitně navazovaly na informace, které byly odvysílány dříve.

Ačkoli se z hlediska celku nejedná o velký počet příspěvků, je podle našeho názoru na místě se zamyslet nad tím, zda je vhodné o takto závažných kauzách referovat formou „zpravodajství na pokračování“, které může v krajním případě u posluchačů, kteří si vyslechnou pouze dílčí část informace o kauze, vést k jejímu zjednodušujícímu či zkreslenému pochopení.

Analýza potvrdila, že vhodným formátem pro prezentaci investigativní práce reportérů ČRo, který umožňuje prezentaci veškerých faktů i názorů ke sledované kauze, jsou obsáhlejší publicistické formáty na webu i ve vysílání a rozhovory typu Dvaceti minut.

2. Pan Hvížd'ala

ve své analýze, která se panu g. řediteli nelíbila, to řekl jasně a navíc mluvil o pořadu 20 *minut RŽ* :

Druhá námitka se týkala členění a struktury vysílaných pořadů. Tady se Český rozhlas sám dostal do pasti vlastního vysílacího schématu, protože nemohl vměstnat do prvního pořadu, tedy do Dvaceti minut, všechny argumenty protistrany.

Poslední výrazná výtká se týká připomínky, že se oba pořady s velkou převahou soustředí hlavně na firmu Agrofert, kterou vlastnil zakladatel hnutí ANO Andrej Babiš, a tím ho znevýhodňují oproti mnoha dalším zemědělcům, kteří se chovají podobně.

Ale tímhle či podobnými argumenty (jako například, že se měl ke zjištěným skutečnostem vyjádřit bývalý majitel, který odmítl reagovat) **by pak šlo manipulovat s každou chystanou kritikou.**

Detailní výsledky analýzy

V České republice je v roce 2018 význam nezávislosti veřejno-právních médií ještě o to větší, že většina ostatních médií je v rukou velice bohatých lidí. ....nezávislost veřejno-právních médií představuje hlavní garanci naší křehké demokracie.

Závěr pana Hvížd'aly:

Přes kvantitativní či strukturální výtky, které se týkají zmíněných pořadů, **které je ovšem možné vymýšlet do nekonečna**, a tím znemožnit vysílání kdejakého kritického pořadu, **by veřejnoprávní média měla naopak nejen zlepšovat kvalitu příspěvků, ale zároveň dobudovat vnitřní strukturu svých stanic.**

3. analýza kterou si vybral pan g. ředitel - FSV UK – neuvádí, že vše bylo špatné.

Naopak píše v závěru :

Holding Agrofert je držitelem/vykonavatelem enormní ekonomické moci, stejně jako Andrej Babiš moci politické, nemluvě o navázané moci mediální.

Monitorování (a možná i preventování či vyvažování) výkonu (a zejm. zneužívání) těchto typů moci je primárním úkolem veřejnoprávního média. Včetně investigativní žurnalistiky, na **kterou nelze uplatňovat standardní žurnalistické normy bezesbytku.**

Všechna tato relativizační hlediska, která za specifické situace mohou mít až podobu veřejného zájmu, je třeba mít na paměti při závěrečné interpretaci výsledků naší analýzy.

III.

Argumentace generálního ředitele ČRo René Zavorala ke kauze:

Zdá se mi, že pan g.ředitel výše uvedené na paměti neměl.

Zde uvádím několik, dle mého názoru, demagogických podání :

- *Pan g.ředitel tvrdí, že se J. Kroupa vyjadřuje o „nepochybném výsledku soudu“.*

To mi přijde velmi neobjektivní. Redaktor Kroupa v pořadu Dvacet minut Radiožurnálu říká:

*„Do jaké míry to bude trestáno i v tomto případě, nevíme, nicméně právníci se shodují, že ten, kdo to má rozhodnout, je policie a soud a před soud to nepochybně patří. **Jaký trest a komu, je druhá věc.**“*

A dále říká: *„My nejsme od toho, abychom tu trestnou činnost jaksi titulovali trestnou činností, to nepochybně na konci udělá soud, pokud k němu dojde“.*

- *presumpci nevinny*

advokát Toman řekl, že užívání cizí věci je trestný čin, což je objektivně fakt.

Pan Hviždala uvádí: *jak z obou pořadů vyplývá, státní úředníci i právníci se sice shodují, že v těchto případech byl porušen zákon, ale liší se v míře kvalifikace, kterou by měl určit soud. **Tuto skutečnost novináři plně respektovali.***

- *otázka společenské škodlivosti jednání a nerozlišení rozdílů v jednání, spočívajícím v hospodaření bez právního důvodu na pozemcích a v jednání, spočívající v získání dotací.....*

tak to tedy opravdu nevím, jak toto obsáhnout v jedné až dvou minutách ....

- *V žádné z dotčených příspěvků není explicitně veřejnosti podána informace o tom v jaké žádosti o dotaci a zejména jaký údaj byl uveden nesprávně nebo hrubě zkreslen nebo podstatný zamlčen.*

Bylo jasně řečeno napsáno na iRadiu v 6:00 28. listopadu 2017, že **pokud nemám právní vztah k tomu pozemku**, pak ho nesmím užívat. *„Neměly by na ně čerpat dotace. V obecné rovině oni by dobrovolně neměli ty pozemky užívat,“ upozorňuje Odborník na dotační poradenství ze společnosti Agroteam Michal Weber.*

„Právní titul k užívání je samozřejmě podmínkou. Jedná se o neoprávněné obohacení a je to i trestný čin neoprávněné užívání cizí věci,“ říká specialista na zemědělské právo, právník Pavel Brach.

- *Zároveň je nutné na příkladu této kauzy zdůraznit, že v rozhlasové žurnalistice není možné se vracet zpět a odkazovat na už vydané zprávy, neboť není v posluchačových možnostech nalézt v archivu předchozí zvuky. Poslech rádia neumožňuje zpětné listování historií.*

Co je to za nesmysl, když má ČRo možnost iRadia a archivu a můžu listovat bez problémů, **pokud je tam pořad umístěn.**

- *Nelze také přinášet informace na etapy. Z toho je zřejmé, že má-li být informace objektivní a vyvážená, **musí být objektivní a vyvážená v rámci jedné reportáže.** Tak je nutno interpretovat požadavky zákona i Kodexu.*

A já se ptám: co je to ta jedna reportáž? Co bylo stěžejní? Minutové šoty nebo pořad 20 minut?

IV.

Karel Hvizďala říká „ *ČRo plní i hlavní poslání, že má **přispívat k právnímu vědomí** obyvatel ČR“*

Jako právník oceňuji, že se otevřel širší problém právního povědomí veřejnosti, kdy je **legitimizováno, že cizí věci se můžu zmocnit, když pro to najdu dost ušlechtilý důvod.**

Za velmi nebezpečné považuji argument, že „to dělají všichni“ (odkudpak je asi to „všeci kradnú“).

„ Firma ale jakékoli pochybení odmítá. „V obdobné situaci jsou stovky zemědělských subjektů v České republice, avšak zase jen Agrofert je vykreslován v negativním světle.“ reagoval Agrofert

Já osobně velmi děkuji za otevření tohoto problému

Ačkoliv to prvotně nebylo zamýšleno, posluchač se dozvěděl, že státní organizace Ministerstva financí tj. Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, zveřejnil **dne 6. 3. 2014** **databázi „Nedostatečně určité identifikování vlastníci“** a vyzval **vlastníky nemovitostí a další oprávněné osoby, kteří nejsou označeni v katastru nemovitostí dostatečně určitě**, aby se přihlásili ke svému vlastnictví.

Nahlédla jsem do tohoto seznamu a byla jsem v šoku, když po pár minutách jsem našla v jedné obci u Budějovic 8 pozemků, kde je jako vlastník prababička naší kamarádky, která o tom neměla ani tušení.

Horší však je, že dle tvrzení pana Kroupy o tomto seznamu nevěděly příslušné státní orgány.

Tady bych očekávala od Českého Rozhlasu, že takto důležitou a potřebnou věc náležitě zveřejní a **udělá jí i sobě náležitou propagaci.** Zasloužilo by to samostatný osvětový pořad!

Zarážející je, že tuto propagaci neudělalo Ministerstvo financí nebo Agrární komora v roce 2014.

A musím se ptát, jestli to není proto, že je pohodlnější tvrdit, tak jako ve vyjádření Agrofertu: **„Situaci již několik let aktivně řešíme“**. Přitom dle vyjádření Min.Zem. se jedná o problém před rokem 2009 !

„Ty lidi nedohledá stát, ani my nejsme schopni je dohledat,“ vysvětluje Radiožurnálu František Košťál ze společnosti Oseva Agri Chrudim z koncernu Agrofert, proč hospodaří na půdě, která jí nepatří.

Předseda Asociace soukromého zemědělství Josef Stehlík pro Radiožurnál zdůraznil, že **problém se týká hlavně velkých firem**, už méně pak soukromých zemědělců. *„Soukromí zemědělci si museli pozemky nejprve nasmlouvat a pronajmout, kdežto velké firmy, které vznikaly poskládáním a přebíráním jednotlivých družstev, si ne vždy udělaly důkladnou inventuru přebíraných pozemků,“* vysvětlil Stehlík.

Historicky se u zemědělců asi primárně nejedná o nečestné jednání, oni si to omluví přínosem pro půdu. Druhá věc je, že tento stav, kdy nemusím za užívání platit, **může mnoha vyhovovat.**

A pokud to státní orgány trpí, tak se ptám **pro čí prospěch?**

ÚZSVM totiž upozorňuje, že pokud se vlastník pozemku nepřihlásí ve lhůtě **do 31. 12. 2023**, má se za to, že ji opustil. Potom případně opuštěná nemovitá věc **do vlastnictví státu.**

Nehraje se o to, ještě těchto pár let tuto situaci nechat být a ze situace těžit?

Odhalená kauza má nepochybně výchovný aspekt

Ministr Jurečka jasně řekl:

*„ Základní potíží celého toho příběhu je, že v roce 2004, kdy vznikla databáze LPIS - té půdy, na které zemědělci hospodaří - tak stát registraci udělal velmi živelným způsobem a v zásadě **uvěřil** všem zemědělcům, že to, kde jezdí traktorem, je také jejich.*

*Já jako člověk, který v zemědělství podnikal, když jsem zakresloval já pozemky do ELPIS, **tak by mě nenapadlo** žádat na pozemcích, ke kterým nemám buďto nájemní smlouvu nebo nejsem vlastníkem“.*

Úžasný je příspěvek k tomuto tématu v Jičínském deníku 4.12.17:

Cizí pozemky obdělávají všichni - Zemědělský squatting, tedy hospodaření farmářů na cizích pozemcích, provozuje nejen Babišův Agrofert, ale většina zemědělců :

„Prostě bordel v českém právu, na kterém však rozhodně neneseme vinu my zemědělci ani jej tím nijak nezneužíváme,“ dodal šéf Lužanské zemědělské a.s.. na Jičínsku Josef Zmatlík.

<https://jicinsky.denik.cz/z-regionu/cizi-pozemky-obdelavaji-vsichni-20171204.html>

A otrěsné mi přišlo vyjádření Jiřího Jaklína ze společnosti Agro21, která se zabývá prodejem zemědělské půdy, že jde o běžnou věc.

*„Je to rozprostřené mezi všechny zemědělce, ale primárně to mají velká družstva, **která logicky nebudou objíždět malé vlastníky malých proužků v polích, takže na nich dál hospodaří.**“*

Závěr

Kdyby tato kauza neměla jiný význam, tak alespoň plno lidí Rozhlas zaregistrovalo.

Český rozhlas může být velmi důležitým a vlivným médiem, aniž by pan generální ředitel musel chodit do pořadu „VLIVNÍ“.

Pracovníci měli být panem g. ředitelem chváleni jakou odezvou kauza měla .

Výborné mi přijde vyjádření Ministerstva zemědělství hned 28.11.2017

Důrazně žádám, aby všichni, kteří pobírají nárokové dotace na plochu, o ně žádali pouze pro pozemky, pro které mají jakýkoliv platný užívací titul (vlastnictví, pachtovní smlouva apod.). Nechám SZIF prošetřit, o kolik půdy jde, kolika zemědělci se tento problém týká a jaké se dají navrhnout legislativní změny,“ uveď ministr Jurečka.

Očekávám, že práce týmu RŽ bude pokračovat v kauze „hospodaření na pozemcích neznámých vlastníků“ .

Očekávám, že se brzy dozvím, co s tímto problémem dělá nový ministr zemědělství a financí.

A na závěr bych ráda **poděkovala stanici WAVE** za příspěvek, který nechtěně doplňuje tuto kauzu a ze kterého by si možná mohli někteří uživatelé cizích pozemků vzít příklad:

Vysázené pruhy lučních květin uprostřed anglických polí by mohly bránit nadužívání pesticidů

<https://wave.rozhlas.cz/vysazene-pruhy-lucnich-kvetin-uprostred-anglickych-poli-mohly-branit-naduzivani-6684822>

Tak jako poslankyně paní Němcová i já mám obavy o veřejnoprávní média a proto jsem měla potřebu se takto rozepsat.

Takže panu Kňourku, opět nikoliv jednoduše, ale snad Rada zvládne tuto mou stížnost vyřídit, když na vyřízení mé stížnosti z 6.10.2017 stále marně čekám.

Děkuji za pozornost

JUDr. Ivana Tothová

22.2.2018